

Arheološki institut

ARHEOLOGIJA U SRBIJI
projekti Arheološkog instituta u 2016. godini

Urednici

Ivan Bugarski
Nadežda Gavrilović Vitas
Vojislav Filipović

Beograd 2018

Izdavač

Arheološki institut
Beograd, Kneza Mihaila 35/IV
11000 Beograd, Srbija
e-mail: institut@ai.ac.rs
www.ai.ac.rs
Tel. +381 11 2637191

Za izdavača

Miomir Korać

Urednici

Ivan Bugarski
Nadežda Gavrilović Vitas
Vojislav Filipović

Priprema

Arheološki institut

Elektronsko izdanje

ISBN 978-86-6439-014-9

SADRŽAJ

Redakcija, Uvod	5
Dragana Antonović, Selena Vitezović, Vidan Dimić, Momir Vukadinović, Prljuša, Mali Šturac, istraživanje 2016. godine	13
Aleksandar Bulatović, Arthur H. Bankoff, Rada Gligorić, Wayne Powell, Vojislav Filipović, Andrea Mason, Ognjen Mladenović, Lokalizet Tumuli kod mosta na Krivajici: preliminarni rezultati istraživanja 2016. godine	23
Ivan Vranić, Arheološka istraživanja lokaliteta Kale u Krševici 2016. godine	29
Ilija Danković, Bebina Milovanović, Ilija Mikić, Zaštitna arheološka iskopavanja na lokalitetu Pirivoj (Viminacijum) 2016. godine	35
Bebina Milovanović, Ivana Kosanović, Nemanja Mrđić, Arheološka istraživanja na lokalitetu Rit (Viminacijum) u 2016. godini	43
Ivan Bogdanović, Ljubomir Jevtović, Arheološka istraživanja viminacijumskog amfiteatra u 2016. godini	55
Snežana Nikolić, Goran Stojić, Milica Marjanović, Arheološka istraživanja prostora zapadno od viminacijumskog amfiteatra u 2016. godini	61
Snežana Nikolić, Goran Stojić, Milica Marjanović, Istraživanja na lokalitetu Čair – castrum (Viminacijum) 2016. godine	69
Saša Redžić, Mladen Jovičić, Nemanja Mrđić, Dragana Rogić, Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Pećine (Viminacijum) 2016. godine	79
Sofija Petković, Gordan Janjić, Marija Jović, Igor Bjelić, Vrelo – Šarkamen, arheološka istraživanja, prezentacija i promocija 2016. godine	91
Vujadin Ivanišević, Bernard Bavant, Ivan Bugarski, Caričin grad – arheološka istraživanja u 2016. godini	99

Ivan Bugarski, Markus Dotterweich, Vujadin Ivanišević, Alexander Maass, Constanze Röhl, Rainer Schreg, Aleksandar Stamenković, Ünsal Yalçın, Rekognosciranje šire okoline Caričinog grada u 2016. godini	107
Vojislav Filipović, Miloš Stamenković, Beleška o arheološkom nadzoru na autoputu E-75 tokom 2015. i 2016. godine	117
Josip Šarić, Značaj proučavanja sirovina za izradu artefakata od okresanog kamena: primeri iz prakse	123
Angelina Raičković Savić, Ana Bogdanović, Preliminarna analiza keramičkog materijala sa prostora viminacijumskog amfiteatra – objekti 3 i 4	129
Radmila Zotović, Rimski votivni spomenici na teritoriji centralne Srbije	137
Nemanja Marković, Arheozoologija istorijskih perioda: razvoj discipline u Arheološkom institutu	141
Nataša Miladinović-Radmilović, Dragana Vulović, Ksenija Đukić, Sirmijum – Rezultati antropološkog projekta u 2016. godini	149
Milica Tapavički-Ilić, Jelena Anđelković Grašar, COST - akcija, projekat ARKWORK	155

Milica Tapavički-Ilić, Arheološki institut Beograd
 Jelena Anđelković Grašar, Arheološki institut Beograd

COST - AKCIJA, PROJEKAT ARKWORK¹

COST je program koji finansira Evropska unija, a koji omogućava stručnjacima da osmisle i kreiraju interdisciplinarnu istraživačku mrežu širom Evrope. Tokom 2016. godine, saradnici Arheološkog instituta u Beogradu su se priključili jednoj COST - akciji, tačnije projektu ARKWORK (sl. 1). Ovaj projekat se finansira preko tzv. COST šeme i predviđeno je da traje do kraja 2020. godine. Na projektu učestvuju predstavnici iz ukupno 26 evropskih zemalja i isto toliko institucija, uz rukovođenje grupe stručnjaka sa univerziteta u Upsali, Helsinkiju, Kopenhagenu, Viljnusu, Glazgovu, Kelnu, Veneciji, kao i iz islandskog Arheološkog instituta i organizacije Horst Kultur iz Nemačke.²

Projekat objedinjuje rad multidisciplinarnog tima stručnjaka, čija je delatnost vezana za arheološki rad na terenu, ali i za obradu podataka koji čine arheološka saznanja i njihovo dalje prenošenje mlađim kolegama i javnosti. Cilj projekta je da se u narednih pet godina naprave odlučujući koraci u spoznaji kako se sve dolazi do arheoloških rezultata, kako se oni koriste i kako ih na najbolji način približiti stručnoj javnosti, ali i što široj, zainteresovanoj publici. Kroz angažovanje javnih institucija, organizovanje različitih skupova i posete institucijama u drugim zemljama, tokom projekta bi se formirala naredna generacija naučnika i stručnjaka, među kojima bi bili i budući rukovodioci istraživanja, ali i eksperti koji bi radili u industriji i javnim preduzećima. Za 2017. godinu su predviđeni radni sastanci projekta u Viljnusu, Frankfurtu, Aveiru i Atini (sl. 2).

Saradnici beogradskog Arheološkog instituta su najviše uključeni u rad dveju radnih grupa: radne grupe 1 (WG1 – Archaeological Fieldwork: *Arheološki rad na terenu*) i radne grupe 3 (WG3 – Archaeological Knowledge Production and Global Communities: *Arheološka saznanja i globalne zajednice*). Radna grupa 1 okuplja stručnjake iz velikog broja zemalja koji su angažovani na terenskim istraživanjima. Ova grupa se bavi raznim metodama arheoloških iskopavanja koje se primenjuju u različitim zemljama i uslovima. Takođe, bavi se i dokumentovanjem nalaza i samih iskopavanja, ali i širim pitanjem sticanja arheoloških saznanja i unapređivanjem rada na terenu. Konačno, ova istraživačka grupa je posvećena iznalaženju načina kako ovakva saznanja

Slika 1 – logo projekta

¹ Tekst je rezultat rada na projektima *IRS – Viminacijum, rimski grad i legijski vojni logor – istraživanje materijalne i duhovne kulture, stanovništva, primenom najsavremenijih tehnologija daljinske detekcije, geofizike, GIS-a, digitalizacije i 3D vizualizacije* (III 47018) Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i ARKWORK.

² Više o projektu: <https://www.arkwork.eu/>. Kao predstavnik Arheološkog instituta na ovom projektu imenovana je dr Milica Tapavički-Ilić, a njen zamenik je dr Jelena Anđelković Grašar.

približiti različitim ciljnim grupama u društvu. Radna grupa 3, *Arheološka saznanja i globalne zajednice*, bavi se različitim zajednicama širom sveta koje su na razne načine korisnice arheoloških saznanja – lokalnim zajednicama, amaterskim, te onima zasnovanim na geografskoj ili ideološkoj osnovi, i drugima. Cilj ove radne grupe je da kroz stečena arheološka saznanja edukuje, usmeri i pomogne tim zajednicama da se razviju i postanu samoodržive. Pored ovih, projekat ima radne grupe 2 (WG2 – Knowledge production and archaeological collections: *Proizvodnja znanja i arheološke zbirke*) i 4 (WG4 – Archaeological scholarship: *Arheološko učenje*).

Radna grupa 2 ima za cilj poboljšanje uvida u održavanje muzejskih zbirki i arheoloških podataka, dok se radna grupa 4 bavi akademskom arheološkom praksom i edukacijom, pre svega u digitalnom okruženju.

S obzirom na dosadašnja iskustva u međunarodnim i domaćim projektima, učešće stručnjaka iz Arheološkog instituta u projektu ARKWORK će svakako doneti pozitivne rezultate – saradnju sa kolegama iz inostranstva i promociju srpske arheološke škole i nauke u svetu.

Slika 2 – Prvi sastanak projekta ARKWORK u Briselu, oktobar 2016.